

Konjunkturbarometern Fördjupning

Skillnaderna mellan Barometerindikatorn och Economic Sentiment Indicator

FÖRDJUPNING

Skillnaderna mellan Barometerindikatorn och Economic Sentiment Indicator

Konjunkturinstitutet (KI) publicerar varje månad en så kallad Barometerindikator (BI) i Konjunkturbarometern. KI levererar även underlag till EU-kommissionen¹ som sedan tar fram en liknande indikator, Economic Sentiment Indicator (ESI). Barometerindikatorn och ESI skiljer sig åt på fyra punkter, vilket medför att de inte antar samma värden. Syftet med fördjupningen är att klargöra vilka dessa skillnader är. Syftet är inte att redogöra för hur stor varje enskild skillnad är eller hur dessa skillnader enskilt påverkar de två indikatorerna.

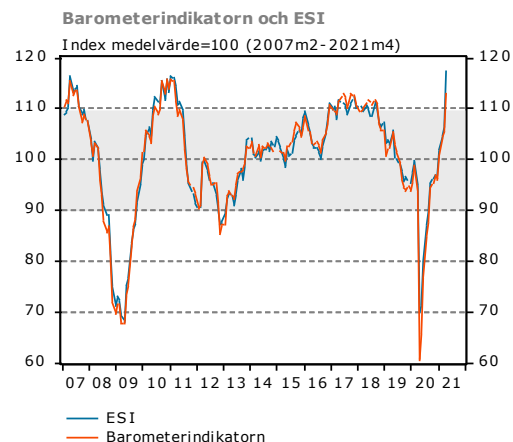
BAKGRUND

Syftet med Barometerindikatorn och ESI är att mäta det aktuella stämningssläget i ekonomin. För att övergripande försöka spegla det ekonomiska stämningssläget ingår frågor både från hushållen och de olika företagssektorerna. EU beräknar ESI för respektive medlemsland, för hela EU samt för Euroområdet. Barometerindikatorn och ESI använder sig av samma frågor för alla sektorer i företagsdelen men valet av hushållsfrågor skiljer sig åt. Sektorer viktas på samma sätt i båda indikatorerna.² ESI-indikatorn har publicerats av EU-kommissionen sedan 1985, och har stått modell för Barometerindikatorn. Barometerindikatorn publicerades i Sverige för första gången i februari 2007.

SKILLNADER

1. Säsongsrensningssätt

Säsongsrensning av en tidsserie innebär att ta bort variationer och effekter i tidsserien som beror på säsong. De ingående frågorna i Barometerindikatorn säsongsrenas med X12-Arima vilket innebär att tidsserierna revideras något varje månad när nya data läggs till i tidsserien. Vid leveransen till EU skickas orensade tidsrier. EU använder sig sedan av metoden Dainties. En central skillnad mellan de två metoderna är att tidsserierna i Dainties inte revideras bakåt när nya observationer tillkommer.

¹ European Commission Directorate-General for Economic and Financial Affairs, EC DG EcFin.

² Tillverkningsindustri 40%, Tjänstesektorn 30%, Hushåll 20%, Detaljhandeln 5% samt Bygg och anläggningsverksamhet 5%.

2. Två olikheter vid standardisering

De ingående frågorna i Barometerindikatorn och ESI standardiseras för att göra dessa jämföra både vad gäller medelvärde och standardavvikelse. Barometerindikatorn och ESI standardiseras på samma sätt men tidsperioden som standardiseringen sker över skiljer sig åt.

I Barometerindikatorn beräknas nya medelvärden och standardavvikelse varje månad när nya data tillkommer. EU uppdaterar medelvärden och standardavvikelser endast en gång per år (januari).

En annan skillnad är standardiseringens startperiod. Fram till februari 2020 var EU:s startperiod januari 1990, nu standardiserar EU i stället från januari 2000. KI standardiserar Barometerindikatorn från juli 1996.

3. Nettotalsberäkning för hushållsfrågor

Nettotalet är skillnaden mellan andelen respondenter som exempelvis svarat ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga. De hushållsfrågor som ingår i Barometerindikatorn och ESI innehåller fem olika svarsalternativ, där två alternativ är positiva, två är negativa och ett är neutralt. Nettotalen för hushållen beräknas olika av KI och EU. KI ger de två positiva respektive de två negativa alternativen samma vikt. EU ger däremot det mest positiva/negativa alternativet dubbelt så stor vikt som det mindre positiva/negativa alternativet.³

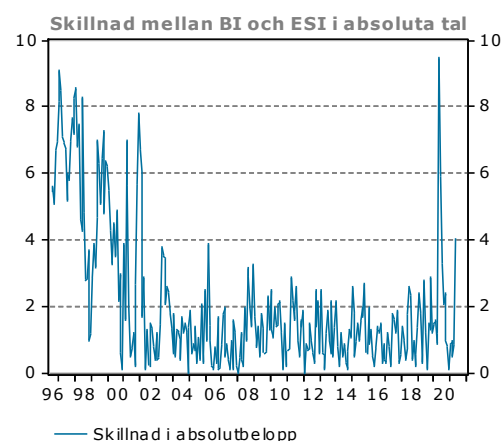
4. Ingående hushållsfrågor skiljer sig något åt

När Barometerindikatorn definierades och publicerades för första gången februari 2007 innehöll Barometerindikatorn och ESI samma frågor. Därefter har EU ändrat de ingående hushållsfrågorna i ESI vid två tillfällen medan Barometerindikatorn har behållit de ursprungliga frågorna.

Det som i dagsläget skiljer indikatorernas ingående frågor åt är vilken kapitalvarufråga som ingår och att Barometerindikatorn innehåller en ytterligare fråga om svensk ekonomi.

³ Exempelvis innebär viktningen att om det är 30 procent som svarar ++ (det mest positiva svarsalternativet), 10 procent som svarar +, 20 procent som svarar =, 10 procent som svarar - och 30 procent som svarar -- (det mest negativa svarsalternativet) så blir nettotalet med KI:s beräkning: $30 + 10 - 30 - 10 = 0$ och med EU:s beräkning $30 + (0,5 \times 10) - (0,5 \times 30) - 10 = 10$.

Hushållsfrågor i Barometerindikatorn	Hushållsfrågor i ESI
Q1 Egen ekonomi nu jämfört 12 månader sedan	Q1 Egen ekonomi nu jämfört 12 månader sedan
Q2 Egen ekonomi om 12 månader	Q2 Egen ekonomi om 12 månader
Q3 Svensk ekonomi nu jämfört med 12 månader sedan	
Q4 Svensk ekonomi om 12 månader	Q4 Svensk ekonomi om 12 månader
Q8 Köp av kapitalvaror nu	
	Q9 Köp av kapitalvaror närmaste 12 månaderna

HUR STOR ÄR SKILLNADEN?

Den genomsnittliga skillnaden i absoluta tal mellan de två indikatorerna skiljer sig åt beroende på vilken period som jämförs. För hela perioden mellan juli 1996 och april 2021 skiljer det i snitt 2,11 enheter mellan indikatorerna. Från perioden då Sverige började publicera Barometerindikatorn, februari 2007 till april 2021, skiljer det i snitt 1,29 enheter. Den genomsnittliga skillnaden för perioden mars 2020 till april 2021, då covid-19-pandemin har varat, är 2,41 enheter, men skillnaden har varierat en del under året.

Sammanfattningsvis är skillnaden mellan Barometerindikatorn och ESI inte konstant över tid utan den varierar. Det behövs dock en djupare analys för att förstå på vilket sätt varje enskild skillnad påverkar indikatorerna, vilket inte tas upp i denna fördjupning.